

Innhold

Forord	5
«... det langsiktige prosjektet som er min tilværelse»	11
<i>Ungdom, fortellinger og forskning</i>	
<i>Einar Sundsdal og Maria Øksnes</i>	
Løgn, fakta, fortellinger	12
Forskningens fortellinger om ungdom	13
Pedagogikkens ungdomsproblem og ungdommens pedagogikkproblem	16
Et nytt kompetanse- og læringspolitisk regime	19
Ungdoms fortellinger: oppspill til en samfunnskritikk nedenfra	20
Denasjonalisering av utdanning?	23
<i>OECD og den rødgrønne regjeringen på kollisjonskurs i ungdomstrinnspolitik?</i>	
<i>Cecilie Rønning Haugen</i>	
Innledning	23
Teoretisk rammeverk	25
Datamateriale	28
Analyse	29
Ungdommens frihed som tidens tvetydige dannelsesprosjekt	39
<i>Niels Kryger</i>	
Introduktion	39
Selvdannelse – et socialanalytisk bud på betingelserne for dannelse i moderniteten	41
Den borgerlige dannelse – og dens genkomst som ny-national dannelse	43
70'ernes frigørelseskultur og dens nutidige aftryk	46
Rusmidler som en tvetydig frihedsfigur i generationsforhandlingen	50
Rusmidler som middel til selvskabelse og frihed	51

INNHOOLD

Rusmidler – vejen til ufrihed ved at blive slave af sit forbrug	51
Om at lære at navigere i de to spor: den systematiske dobbeltkommunikation – og Niarns forvandling	52
Efterskolens dannelsesprosjekt – mellem frisætning og nultolerance	53
Debat i efterskoleforeningen om efterskolens dannelsesprosjekt	54
Afsluttende diskussion	55
Spilling til bekymring	59
Ungdommers standpunkter til og begrunnelser for bruk av digitale spill <i>Pål Aarsand</i>	
Introduksjon	59
Stillingstaken og begrunnelse	60
Metode og data	62
Spilling som (potensiell) problematisk aktivitet	63
(Re)produksjon av normer i snakk om spill	76
Kroppen på Instagram	81
Ungdoms refleksjoner rundt kroppsideal og kroppspress <i>Lisbeth Elvebakk, Berit Engebretsen og Kristin Walseth</i>	
Hva tenker elevene om kroppsideal og kroppspress?	81
Eksisterende forskning på området	83
Metode og forskningstilnærming	85
Arbeidet i norskfaget	86
Datainnsamling	88
Etikk	88
Empiri og framstilling av resultater	89
Diskusjon	99
Avslutning	103
Tilhørighet til skolen	107
Betydningen av ensomhet og vennskap <i>Audhild Løhre</i>	
Innledning	107
Behovet for tilhørighet	108
Tilhørighet til skolen	109
Hvordan skapes skoletilhørighet?	111
Ensomhet	112
Vennskap	114
Hva betyr ensomhet og vennskap for skoletilhørighet?	116
Metode	117

Resultat	120
Hva kan denne studien si oss?	122
Skoletilhørighet i et salutogent perspektiv	125
Elevers aspirasjoner	132
<i>Betydning for motivasjon og gjennomføring</i>	
<i>Britt Karin Utvær</i>	
Innledning	132
Forskning på frafall i videregående opplæring	134
Deci og Ryans teori om selvbestemmelse	135
Datasamlingen, måleinstrumentene og elevene	136
Funn	139
Hvilken betydning har aspirasjoner og tilfredsstillelse av grunnleggende psykologiske behov for elevers motivasjon og gjennomføring?	141
Avslutning	147
Om å være farget	153
<i>Betydning av hudfarge for ungdom med ikke-vestlig minoritetsbakgrunn</i>	
<i>Carla Chinga-Ramirez</i>	
Innledning	153
Likeverdighetsprinsippet i Norge	155
Tidligere forskning om sosial inkludering og ekskludering i skolen	156
Metodologi og det empiriske materialet	159
Å føle seg merket - hvithet som markør for norskhet i skolen	160
Avsluttende kommentarer	167
«Konsten att veta hur»	171
<i>Ungdom, handlande och frihet i folkhögskolan</i>	
<i>Agneta Knutas</i>	
Inledning	171
Bakgrund	172
En tillbakablick - upplysning, bildning, folkhögskola	175
Topos och kultur	177
Handlande, mångfald och «konsten att veta hur»	180
Avslutande diskussion	184

Ungdommens dannelskilder	188
<i>Et historisk blikk på noen hovedveier og sideveier</i>	
<i>Willy Aagre</i>	
Innledning	188
Dannelse, allmenndanning og allmennkulturell orientering	191
Begrepene allmennkultur og ungdomskultur – en mulig vei fra utopi til realisme? .	193
Et kart over ungdoms kulturelle orienteringsmåter	195
Bjørnstad og Knudsen som case for de to kulturbegrepene	196
Stil og meningsskaping	201
Kontrastene mellom Knudsens og Bjørnstads kulturelle og estetiske praksiser	203
Noen avsluttende tanker om unge menneskers kulturelle veivalg	205
Ungdom og forventninger om overskridelse	208
<i>En kritisk drøfting</i>	
<i>Rannveig O. Myhr</i>	
Ungdom og overskridelse	208
Artikkelens oppbygging og bruk av skjønnlitteratur	211
Overskridelse og ulike muligheter	213
Overskridelse og svakhet	217
Avslutning	219
Ungdoms lekne motstand i skolen	222
<i>Maria Øksnes</i>	
Innledning	222
Ungdoms lek i dagens skole	223
Ungdoms lekne handlinger	227
Leken motstand som en del av ungdoms skolehverdag?	230
Avrundning	237
Forfattere	241